

overhovedet stilles ved Siden af Statsseminarierne med Hensyn til en Uddannelse, der skal føre til en Embedsøksamen. Det er jo imidlertid et gammelt Princip, særligt til en vis Grad for Danmark, at vi have Privatseminarier ved Siden af, og det mener jeg ikke, at vi kunne slaa en Streg over. Det er intet Brud paa Regeringens Grundfæstningen, som har gjort sig gældende. Altsaa, paa det Omraade, her tales om, kan man indrømme de Seminarier, som frembyde tilstrækkelig Garanti, Ret til at afholde Eksamen. Det er derpaa, Forfælsken beror. Man kan ikke indrømme en hvilken som helst Privatmand denne Ret, men man kan, ved Siden af Statsanstalterne, indrømme den til de Privatseminarier, som frembyde tilstrækkelig Garanti, og i den Henseende maa jeg naturligvis fastholde, at Ministeren maa føre den Garanti, som Lovforslaget § 7 indeholder, og som jo har været Genstand særlig for Kritik og til Dels ogsaa for Uendringensforslag. Jeg skal ikke indlade mig paa, hvad Udvalget har ment med sit Uendringensforslag, men blot fastholde dette, at det ikke er en Kontrol, ikke en Indskrænkning af de private Seminarierforstanderes Frihed til at vælge deres Lærere, der er tilfugt og kan være Meningen af Bestemmelserne derom. Hvad der er tilfugt, er, at det Seminarium, der skal have denne Ret eller Tilladelse, maa frembyde Garantier, og disse Garantier maa ligge i, dels det hvide Materiel, Apparatet, dels Personerne, som skulle virke derved, altsaa lignende Garantier, som Lovgivningen kræver med Hensyn til de lærde Privatstoler. Hvorledes man kan udtrykke dette korrekt, bliver jo et andet Spørgsmaal, hvorom jeg ogsaa gerne skal forhandle med Udvalget. Men hvad jeg skal fremhæve, er altsaa blot dette, at Ministeren kan ikke give Tilladelsen eller Retten, uden at Seminariet giver de fornødne Garantier. Det er Hovedspørgsmaalet, som har været behandlet. Med Hensyn til det økonomiske Spørgsmaal har jeg forbeholdt mig at komme til Enighed med Udvalget. Jeg mener ogsaa nødvendigtvis med den ærede sidste Taler (Vohmann), at der maa foretages nogen Redskættelse med Hensyn til de Ydelser, der kunne gives de private Seminarier. — Saa skal jeg kun afslutte med en Bemærkning om en Bestemmelse, som jeg glemte i Gaar, som først i Dag er fremdragen noget, og hvor Udvalget altsaa har stillet et Forslag, som jeg i og for sig tiltræder og ikke finder noget som helst urigtigt i, men som jeg dog maa gøre en Bemærkning ved. Det er den ny Paragraf: „Ingen kan faa fast Ansættelse uden mindst 1 Aar efter den afsluttende Prøve at have

været hysselfat ved praktisk Skolegerning.“ Blot for at man kan være klar over denne Bestemmelser Rækkevidde gør jeg opmærksom paa, at med denne Bestemmelser Vedtagelse, som jeg haaber, vil der blive gjort en Forandring i Loven af 29de Marts 1867 om Ansættelsen af Lærere ved de offentlige Skoler; thi for dem gælder der jo for Tiden 2 Aar. Jeg finder det urigtigt, at de ikke skulle stilles under samme Vilkaar som Mændene. Dernæst skal jeg gøre opmærksom paa, at Bestemmelsen ikke direkte kan komme til Anvendelse paa alle, der blive ansatte i Lærereembeder; thi der er jo dem, som blive ansatte uden Eksamen eller med en anden Eksamen end den, der her er Tale om, s. Eks. Lærere i Forstolen, for hvilke der jo kræves en ganske anden Eksamen, eller rettere slet ingen Eksamen, men kun et Modenhedsbevis efter den Lov, som vi vedtog i Forfjor. I disse Tilfælde vil jeg finde det rigtigt og naturligt, at man lader denne Bestemmelse være, hvad Juristerne kalde analogisk anvendelig, saa at vi paa samme Maade, for end de kunne faa fast Ansættelse, kræve det ene Aars Hysselfættelse ved praktisk Skolegerning. Jeg antager, det er ganske overensstemmende med Udvalgets Tanke, men har blot villet bemærke det, for at der ikke skulde være Tvivl om Rækkevidden af Bestemmelsen.

Formanden (Høgsbro): Der er endnu 2 Talere indtagne, men saa vidt jeg ved, er det for korte Udtalelser. Der vil saaledes, hvis der ikke kommer flere til, være Udflugt til, at vi kunne undgaa at møde i Aften.

Berntsen: Ja, jeg skal imødefomme den højtærede Formands Ønske og fatte mig meget kort. Det maa bero paa en fuldstændig Misforstaaelse hos det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgfreds (Trier), naar han i Gaar har faaet det Indtryk af mit Forslag, at jeg særlig lagde Vægt paa Eksaminer og navnlig lagde mere Vægt paa dem end paa den daglige Undervisning af dem, der skulde forberedes til Seminarieeksamen. Jeg forstaa ikke, hvad der er i mine Udtalelser, som har faaet det ærede Medlem ind paa den Tankegang. Tværtimod, det er for mig Hovedsagen, at Seminarierne faa den størst mulige Frihed til at lede deres Undervisning saaledes, som de vedkommende Lærere og Ledere af Seminariet ønske det, og derfor ønsker jeg, at der skal gøres saa lidt ud af Eksamen som muligt, og hvis det er det ærede Medlems Hensigt at komme længere bort fra Eksamensvæsenet, og hvis han har